

Oikeustapauskokoelma

JULKISASIAMIEHEN RATKAISUEHDOTUS
ELEANOR SHARPSTON
13 päivänä heinäkuuta 2017¹

Asia C-433/15

**Euroopan komissio
vastaan**

Italian tasavalta

Jäsenyysselvotteiden noudattamatta jättäminen – Maito ja maitotuotteet – Maidon lisämaksu – Markkinointivuodet 1995/1996–2008/2009 – Erityisesti asetuksen (EY) N:o 1234/2007 79, 80 ja 83 artiklan sekä asetuksen (EY) N:o 595/2004 15 ja 17 artiklan noudattamatta jättäminen – Maidon lisämaksun asianmukaista jakamista tuottajille, jotka myötävaikuttivat viitemäärien ylittymiseen, ei ole varmistettu – Maksun suorittamista määrärajoissa ei ole varmistettu – Maksua ei ole peritty tapauksissa, joissa sitä ei ole maksettu

1. SEUT 258 artiklan toisen kohdan nojalla nostamassaan kanteessa Euroopan komissio lähinnä vaatii unionin tuomioistuinta toteamaan, että Italian tasavalta ei ole noudattanut velvoitettaan i) varmistaa, että maidosta ja maitotuotteista maksettavaa lisämaksua on asianmukaisesti kohdennettu tuottajille, jotka ovat velvollisia maksamaan sen, ja ii) varmistaa, että tuottajat ja ostajat, jotka ovat velvollisia maksamaan lisämaksun kansallisella tasolla, ovat maksaneet sen, ja ellei näin ole tapahtunut, periä maksu käyttämällä kansallisella tasolla käytettävissä olevia asianmukaisia menettelyjä, kussakin tapauksessa ajanjaksolta 1995/1996–2008/2009.

Unionin oikeus

Maidon ja maitotuotteiden lisämaksu

2. Ensimmäinen maidontuotannosta perittävä maksu (silloisessa) Euroopan talousyhteisössä otettiin käyttöön asetuksella (ETY) N:o 1079/77.² Kyseessä oli yhteisvastuumaksu, jonka määrä oli 1,5–4 prosenttia maidon tavoitehinnasta ja joka maidontuottajien oli maksettava 16.9.1977 alkaen maidon markkinointivuoden 1979/1980 loppuun saakka.³

¹ Alkuperäinen kieli: englanti.

² Yhteisvastuumaksusta ja maidon ja maitotuotteiden markkinoiden laajentamista koskevista toimenpiteistä 17.5.1977 annettu neuvoston asetus (EYVL 1977, L 131, s. 6).

³ Yhteisvastuumaksun ajanjaksoa pidennettiin useita kertoja, viimeksi asetuksen (ETY) N:o 1079/77 muuttamisesta maidosta ja maitotuotteista kannettavan yhteisvastuumaksun osalta 2.7.1987 annetulla neuvoston asetuksella (ETY) N:o 1894/87 (EYVL 1987, L 182, s. 32), jolla sitä jatkettiin maidon markkinointivuoteen 1987/1988 saakka.

3. Asetuksen (ETY) N:o 856/84⁴ johdanto-osan perustelukappaleissa todetaan, että yhteisvastuumaksun soveltamisesta huolimatta maidon keräily lisääntyy sellaisella nopeudella, että ylimääraisten maitomäärien myynnistä aiheutuu kuluja ja markkinavaikeuksia, jotka asettavat yhteisen maatalouspolitiikan tulevaisuuden kyseenalaiseksi.⁵ Näiden ongelmien ratkaisemiseksi asetuksen 1 artiklalla otettiin käyttöön lisämaksu (jäljempänä maksu) kerätyistä maidon ja/tai maitoa vastaavan tuotteen määristä,⁶ jotka ylittävät määritettävän viitemäärän. Tuottajien tai ostajien oli maksettava maksu viideltä peräkkäiseltä 12 kuukauden ajanjaksolta 1.4.1984 alkaen.

4. Täytäntöönpanoasetuksessa (ETY) N:o 857/84⁷ säädettiin, että jäsenvaltioiden on jaettava yksittäiset viitemäärät maidon ostajille ja tuottajille vuonna 1981 ostettujen, keräiltyjen tai myytyjen määrien perusteella. Ostajien ja tuottajien oli maksettava viitemäärän ylittävistä keräilyistä maidosta maksu kansallisille viranomaisille neljännesvuosittaisina erinä. Perittyjen maksujen määrä oli suoritettava yhteisölle.⁸

5. Asetuksella (ETY) N:o 1109/88⁹ niiden ajanjaksojen määrää, joilta maksu oli maksettava, nostettiin viidestä kahdeksaan, ja asetuksella (ETY) N:o 816/92¹⁰ tätä määrää nostettiin edelleen yhdeksään.

6. Täytäntöönpanoasetuksen (ETY) N:o 1546/88¹¹ 15 ja 16 artiklan mukaan ostajien ja tuottajien oli maksettava toimivaltaiselle kansalliselle virastolle kunkin 12 kuukauden ajanjakson maksut kolmen kuukauden kuluessa kyseisen ajanjakson päättymisestä. Kyseisen asetuksen 19 artiklan 1 kohdassa säädettiin muun muassa, että jäsenvaltioiden olisi toteutettava tarvittavat lisätoimenpiteet maksun keräämisen varmistamiseksi.

7. Asetuksella (ETY) N:o 3950/92¹² kumottiin ja korvattiin siihenastiset säännökset maksuun liittyvien järjestelyjen yksinkertaistamiseksi ja selventämiseksi, jotta tuottajien ja muiden asianosaisten oikeusturva voitaisiin taata.¹³ Kyseisen asetuksen 1 artiklan mukaan maidon tuottajat maksavat lisämaksun maidon määristä, jotka on toimitettu ostajalle tai myyty suoraan kulutukseen ja jotka ylittävät määritettävän viitemäärän. Maksu otettiin käyttöön seitsemän uuden peräkkäisen 1.4.1993 alkavan 12 kuukauden pituisen jakson ajaksi. Asetuksen 2 artiklassa säädettiin, että lisämaksu jaetaan niiden tuottajien kesken, jotka ovat vaikuttaneet ylitykseen, ja että maksuvelvollinen ostaja maksaa – yleensä – jäsenvaltion toimivaltaiselle toimielimelle maksun summan (jonka hän pidättää lisämaksun velkaa oleville tuottajille maksetusta hinnasta).

4 Maito- ja maitotuotealan yhteisestä markkinajärjestelystä annetun asetuksen (ETY) N:o 804/68 muuttamisesta 31.3.1984 annettu neuvoston asetus (EYVL 1984, L 90, s. 10).

5 Ks. asetuksen johdanto-osan kolmas perustelukappale.

6 Niistä käytetään jäljempänä yhteisesti nimitystä maito.

7 Asetuksen (ETY) N:o 804/68 5 c artiklassa tarkoitetun maksun soveltamista maito- ja maitotuotealalla koskevista yleisistä säännöistä 31.3.1984 annettu neuvoston asetus (EYVL 1984, L 90, s. 13). Asetusta muutettiin siltä osin kuin se koskee jäsenvaltion velvoitetta suorittaa perittyjen maksujen määrä asetuksen N:o 857/84 muuttamisesta 23.5.1985 annetulla neuvoston asetuksella (ETY) N:o 1305/85 (EYVL 1985, L 137, p. 12).

8 Ks. asetuksen 6 ja 9 artikla. Ks. myös tuomio 13.11.2001, Ranska v. komissio (C-277/98, EU:C:2001:603, 12 kohta).

9 Asetuksen N:o 804/68 muuttamisesta 25.4.1988 annettu neuvoston asetus (EYVL 1988, L 110, s. 27).

10 Asetuksen N:o 804/68 muuttamisesta 31.3.1992 annettu neuvoston asetus (EYVL 1992, L 86, s. 83).

11 Asetuksen (ETY) N:o 804/68 5 c artiklassa tarkoitetun lisämaksun soveltamista koskevista yksityiskohtaisista säännöistä 3.6.1988 annettu komission asetus (EYVL 1988, L 139, s. 12).

12 Maito- ja maitotuotealan lisämaksusta 28.12.1992 annettu neuvoston asetus (EYVL 1992, L 405, s. 1).

13 Ks. johdanto-osan toinen perustelukappale.

8. Asetuksessa (ETY) N:o 536/93¹⁴ vahvistettiin asetuksen N:o 3950/92 soveltamista koskevat yksityiskohtaiset säännöt. Sen 3 ja 4 artiklassa säädettiin, että ostajat ja tuottajat maksavat toimivaltaiselle toimielimelle maksettavan summan ennen kunkin vuoden 1 päivää syyskuuta. Asetuksen 5 artiklan 2 kohdan mukaan jäsenvaltiot ”toteuttavat lisätoimenpiteitä” varmistaakseen maksettavan lisämaksun maksamisen yhteisölle asetetussa määräajassa. Asetuksen 7 artiklan mukaan jäsenvaltiot toteuttavat kaikki tarpeelliset toimenpiteet periäkseen lisämaksun ja asettavat vaatimukset ostajien ja tuottajien hyväksymiselle.

9. Asetuksella (EY) N:o 1256/1999¹⁵ maksujärjestelmää jatkettiin vielä kahdeksalla peräkkäisellä 12 kuukauden ajanjaksolla huhtikuuhun 2008 saakka.

10. Täytäntöönpanoasetuksen (EY) N:o 1392/2001¹⁶ 11 artiklan 1 ja 2 kohdassa otettiin käyttöön tiukemmat menettelyt, joiden tarkoituksena oli korostaa jäsenvaltioiden tehtävää sellaisten valvontatoimenpiteiden ja seuraamusten osalta, jotka jäsenvaltioiden on toteutettava varmistaakseen maksun moitteettoman kantamisen.¹⁷

11. Asetuksella (EY) N:o 1788/2003¹⁸ maksujärjestelmään tehtiin useita muutoksia. Sen 1 artiklan mukaan asetuksella käyttöön otettu maksu peritään 11:n 1 päivänä huhtikuuta 2004 alkavan peräkkäisen 12 kuukauden jakson aikana.

12. Kun aiemmassa lainsäädännössä velvollisuus suorittaa maksu oli asetettu tuottajille ja jäsenvaltiot pelkästään välittivät kerätyt määrät yhteisön talousarvioon,¹⁹ kyseisen asetuksen 3 artiklalla järjestelmää täydennettiin siten, että jäsenvaltiot itse velvoitettiin maksamaan maksu yhteisölle. Kyseisen artiklan 1 kohdassa säädettiin seuraavaa:

”Jäsenvaltioiden on suoritettava yhteisölle – – kansallisen viitemäärän ylityksestä johtuva maksu. Ne suorittavat maksusta 99 prosenttia Euroopan maatalouden ohjaus- ja tukirahastolle (EMOTR) – –.”²⁰

13. Asetuksen 4 artiklassa säädettiin seuraavaa:

”Maksu jaetaan kokonaisuudessaan 10 ja 12 artiklan mukaisesti niiden tuottajien kesken, joiden vuoksi – – kansalliset viitemäärät on kulloinkin ylitetty.

Tuottajien on maksettava jäsenvaltioille maksuosuutensa, joka on laskettu 3 luvun mukaisesti, yksinomaan sen vuoksi, että he ovat ylittäneet käytettävissä olevat viitemääränsä – –.”

14 Maito- ja maitotuotealan lisämaksun soveltamista koskevista yksityiskohtaisista säännöistä 9.3.1993 annettu komission asetus (EYVL 1993, L 57, s. 12).

15 Asetuksen (ETY) N:o 3950/92 muuttamisesta 17.5.1999 annettu neuvoston asetus (EYVL 1999, L 160, s. 73).

16 Maito- ja maitotuotealan lisämaksusta annetun neuvoston asetuksen (ETY) N:o 3950/92 soveltamista koskevista yksityiskohtaisista säännöistä 9.7.2001 annettu komission asetus (EYVL 2001, L 187, s. 19).

17 Ks. johdanto-osan viides perustelukappale.

18 Maito- ja maitotuotealan maksun vahvistamisesta 29.9.2003 annettu neuvoston asetus (EUVL 2003, L 270, s. 123).

19 Ks. tältä osin tuomio 13.11.2001, Ranska v. komissio (C-277/98, EU:C:2001:603, 34–36 kohta). Vaikka maksun täytäntöönpanoa koskevat yksityiskohtaiset järjestelyt tarkoittivat sitä, että ostajat olivat monissa tapauksissa velvollisia maksamaan maksun kansallisille viranomaisille, varsinaisen maksuvelvollisuus asetettiin tuottajille. Ks. jäljempänä alaviite 62.

20 Maksusta vähennettiin 1 prosentti, jotta ”otetaan huomioon konkurssitapaukset tai tiettyjen tuottajien lopullinen kyvyttömyys suorittaa osuutensa maksusta” (johdanto-osan kuudes perustelukappale).

14. Täytäntöönpanoasetuksen (EY) N:o 595/2004²¹ 15 artiklassa säädettiin, että ennen kunkin vuoden 1 päivää syyskuuta ostajien ja tuottajien on suoritettava maksu toimivaltaiselle kansalliselle viranomaiselle,²² ja velvoitettiin jäsenvaltiot ilmoittamaan Euroopan maatalouden ohjaus- ja tukirahastolle (EMOTR) asetuksen (EY) N:o 1788/2003 3 artiklan soveltamisesta aiheutuvat määrät. Saman asetuksen 17 artiklassa säädettiin, että jäsenvaltioiden on toteutettava kaikki tarvittavat toimenpiteet varmistaakseen, että maksu peritään asianmukaisesti ja että sen vaikutus kohdistuu ylitykseen vaikuttaneisiin tuottajiin.

15. Asetuksella (EY) N:o 1234/2007²³ (josta käytetään myös nimitystä yhteisiä markkinajärjestelyjä koskeva asetus) useita erillisiä asetuksia²⁴ korvattiin yhdellä ainoalla lainsäädäntövälineellä muuttamatta kuitenkaan maitokiintiöstä perittävän maksujärjestelmän perustana olevaa politiikkaa tai maksun maksamista koskevia järjestelyjä.

16. Kyseisen asetuksen I osaston III luvun III jakson otsikko oli ”Maito”. Mainitun jakson III alajakso, jonka otsikko oli ”Kiintiön ylittäminen”, käsitti 78–84 artiklan. Asetuksen 78 artiklassa säädettiin maksusta, joka peritään kansallisen kiintiön ulkopuolella kaupan pidettävästä maidosta ja muista maitotuotteista. Jäsenvaltioiden oli maksettava yhteisölle 99 prosenttia maksusta, ja se oli suoritettava Euroopan maatalouden ohjaus- ja tukirahastolle.

17. Asetuksen 79 artiklan mukaan ylijäämämaksu jaettiin kokonaisuudessaan niiden tuottajien kesken, jotka olivat osaltaan aiheuttaneet kansallisten kiintiöiden kulloisenkin ylityksen. Tuottajien oli maksettava jäsenvaltiolle maksuosuutensa ylijäämämaksusta ”pelkästään sillä perusteella, että ne ovat ylittäneet käytettävissä olevat kiintiönsä”.

18. Asetuksen 80 artiklan 3 kohdan mukaan kunkin tuottajan ylijäämämaksua koskeva maksuosuus vahvistettiin jäsenvaltion päätöksellä sen jälkeen, kun kansallisen toimituskiintiön käyttämätön osa on jaettu uudelleen tai jätetty jakamatta, joko suhteessa kunkin tuottajan tilakohtaisiin kiintiöihin tai jäsenvaltioiden vahvistamin objektiivisin perustein.

19. Asetuksen 83 artiklassa säädettiin, että suoramyynnin yhteydessä kunkin tuottajan ylijäämämaksua koskeva maksuosuus vahvistetaan jäsenvaltion päätöksellä sopivalla alueellisella tai kansallisella tasolla sen jälkeen, kun suoramyyniin varatun kansallisen kiintiön käyttämätön osa on jaettu uudelleen tai jätetty jakamatta. Komission tehtävä oli määrittää, miten ja milloin ylijäämämaksu on maksettava jäsenvaltion toimivaltaiselle elimelle.²⁵

21 Asetuksen (EY) N:o 1788/2003 soveltamista koskevista yksityiskohtaisista säännöistä 30.3.2004 annettu komission asetus (EUVL 2004, L 94, s. 22).

22 Asetuksen (EY) N:o 595/2004 muuttamisesta 4.10.2006 annetulla komission asetuksella (EY) N:o 1468/2006 (EUVL 2006, L 274, s. 6) tätä muutettiin siten, että määräaika oli kunkin vuoden 1 päivä lokakuuta.

23 Maatalouden yhteisestä markkinajärjestelystä ja tiettyjä maataloustuotteita koskevista erityissäännöksistä 22.10.2007 annettu neuvoston asetus (EUVL 2007, L 299, s. 1).

24 Myös asetus N:o 1788/2003.

25 Vaikuttaa siltä, että se tehtiin pitämällä voimassa asetuksessa N:o 595/2004, sellaisena kuin se on muutettuna, asetetut määräajat. Ks. asetuksen N:o 595/2004 muuttamisesta 26.3.2015 annettu komission täytäntöönpanoasetus (EU) 2015/517 (EUVL 2015, L 82, s. 73).

20. Asetuksen (EY) N:o 1034/2008²⁶ 1 artiklalla muutettiin asetusta (EY) N:o 885/2006²⁷ lisäämällä siihen muun muassa uusi 5 b artikla. Siinä säädettiin seuraavaa:

”Jäsenvaltioiden on vähennettävä tuensaajan vielä maksamatta oleva, kansallisen lainsäädännön mukaisesti todettu velka sen takaisin perinnästä vastuussa olevan maksajaviraston^[28] samalle tuensaajalle tulevaisuudessa suorittamista maksuista, sanotun kuitenkin rajoittamatta muiden kansallisessa lainsäädännössä säädettyjen täytäntöönpanotoimien soveltamista.”

21. Asetuksen (EU) N:o 1308/2013²⁹ 230 artiklan 1 kohdalla maksu lakkautettiin 31.3.2015 alkavin vaikutuksin.

Valtiontuki

22. Päätöksen 2003/530/EY³⁰ johdanto-osan toisesta viidenteen ja kahdeksannessa perustelukappaleessa todettiin seuraavaa:

”(2) Italian maidontuottajat ovat ylittäneet heille asetetut maidontuotannon viitemäärät markkinointivuosina 1995/1996–2001/2002, ja heidän on maksettava yhteisölle 1 386 475 250 euroa asetuksen (ETY) N:o 3950/92 mukaisesti vahvistetun maito- ja maitotuotteiden lisämaksun perusteella.

(3) Kyseinen määrä on jäänyt suuressa määrin Italian viranomaisilta perimättä takaisin kyseisten tuottajien saatua kansallisilta hallintotuomioistuimilta luvan maksujen keskeyttämiseen.

(4) Italian nykyiselle tilanteelle on ominaista, että lisämaksun perimisessä on joukko vaikeuksia, jotka ovat erityisesti johtaneet lukuisiin vireillä oleviin oikeudenkäynteihin, jotka voivat hidastaa maksujen tosiasiallista maksamista vielä kauan.

(5) Italian viranomaiset suunnittelevat toimenpiteitä vireillä olevien oikeudenkäyntien ratkaisemiseksi ja nykyisten yhteiskunnallisten jännitteiden laukaisemiseksi sallimalla kyseisten maidontuottajien maksaa jäljellä olevat velkansa osamaksulla korotta usean vuoden aikana.

--

(8) Jotta vältettäisiin aiheuttamasta asianomaisille yksittäisille maidontuottajille Italiassa kestäättömiä taloudellisia ongelmia, joita kaikkien maksamattomien määrien periminen välittömästi täysimääräisinä aiheuttaisi, ja siten lievitetäisiin olemassa olevia yhteiskunnallisia jännitteitä, on poikkeuksellisten olosuhteiden vuoksi perusteltua katsoa, että tuki, jota Italia aikoo myöntää kyseisille maidontuottajille ennakkomaksun ja osamaksujärjestelyn muodossa, on perustamissopimuksen 87 artiklasta poiketen yhteismarkkinoille soveltuvaa, jos tässä päätöksessä esitettyjä edellytyksiä noudatetaan.”

26 Neuvoston asetuksen (EY) N:o 1290/2005 soveltamista koskevista yksityiskohtaisista säännöistä maksajavirastojen ja muiden elinten hyväksymisen sekä maataloustukirahaston ja maaseuturahaston tilien tarkastamisen ja hyväksymisen osalta annetun asetuksen (EY) N:o 885/2006 muuttamisesta 21.10.2008 annettu komission asetus (EUVL 2008, L 279, s. 13). Asetus tuli voimaan 29.10.2008.

27 Asetuksella annettiin säännöksiä yhteisen maatalouspolitiikan rahoituksesta 21.6.2005 annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 1290/2005 (EUVL 2005, L 209, s. 1), jolla korvattiin mm. Euroopan maatalouden ohjaus- ja tukirahasto Euroopan maatalouden tukirahastolla 1.1.2007 alkaen, soveltamisesta.

28 Sellaisena kuin se määritellään asetuksen N:o 1290/2005 6 artiklan 1 kohdassa.

29 Maataloustuotteiden yhteisestä markkinajärjestelystä ja neuvoston asetusten (ETY) N:o 992/72, (ETY) N:o 234/79, (EY) N:o 1037/2001 ja (EY) N:o 1234/2007 kumoamisesta 17.12.2013 annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EUVL 2013, L 347, s. 671).

30 Tuen, jota Italian tasavalta aikoo myöntää maidontuottajilleen, soveltuvuudesta yhteismarkkinoille 16.7.2003 tehty neuvoston päätös (EUVL 2003, L 184, s. 15).

23. Mainitun päätöksen 1 artiklassa säädettiin seuraavaa:

”Tukea, jota Italian tasavalta aikoo myöntää maidontuottajille maksamalla itse yhteisölle määrän, jonka nämä ovat yhteisölle velkaa maito- ja maitotuotteille markkinointivuosien 1995/1996–2001/2002 osalta asetetun lisämaksun perusteella, ja sallimalla kyseisten tuottajien maksaa takaisin velkansa osamaksulla^[31] korotta usean vuoden aikana, pidetään poikkeuksellisesti yhteismarkkinoille soveltuvana edellyttäen, että:

- takaisinmaksu tapahtuu täysimääräisenä samansuuruisina vuosittaisina erinä,
- takaisinmaksuaika ei ylitä 14:ää vuotta 1 päivästä tammikuuta 2004 laskien.”

24. Päätöksessä (EU) 2013/665³² komissio totesi, että Italia oli antanut lainsäädäntöä, jolla tiettyjen päätöksessä 2003/530 mainittujen osamaksuerien takaisinmaksamiselle asetettua määräaikaa pidennettiin, ja rikkonut näin kyseisen päätöksen 1 artiklassa säädettyä edellytystä, jonka mukaan takaisinmaksu tapahtuu samansuuruisina erinä. Päätöksen 2013/665 1 ja 2 artiklassa säädettiin, että kyseisen maksun lykkääminen oli valtiontukea, joka ei soveltunut sisämarkkinoille, ja veloitettiin Italia perimään maksunlykkäyksen saajilta takaisin sisämarkkinoille soveltumaton tuki.

Kansallinen lainsäädäntö

25. Tilanpuutteen vuoksi tällä alalla annettua merkityksellistä Italian lainsäädäntöä ei ole mahdollista tarkastella kokonaisuudessaan. Se on lisäksi suurelta osin erittäin monimutkaista. Esitän seuraavaksi siitä välttämättömyyssiä lyhyen yleiskatsauksen.

26. Maidontuotannosta perittävä maksu otettiin alun perin käyttöön yhteisössä vuonna 1984, mutta tuomiosta Cooperativa Lattepiù ym.³³ ilmenee, että asiaa koskevia säännöksiä annettiin Italiassa ensimmäisen kerran vuonna 1992.³⁴ Nämä säännökset vaikuttavat jääneen tuloksettomiksi siltä osin kuin yhtäältä Italian viranomaisen myöntämässä tilakohtaisissa viitemäärissä oli lukuisia virheitä, jotka johtuivat erityisesti siitä, että tuottajat itse vahvistivat ne,³⁵ ja toisaalta Corte costituzionale (perustuslakituomioistuin) totesi osan myöhemmin annetusta lainsäädännöstä pätemättömäksi.³⁶

27. Lain nro 5/98 2 §:ssä annettiin useita toimivaltuuksia Azienda di Stato per gli interventi nel mercato agricololle (maatalousmarkkinoiden interventioita hoitava valtion virasto, jäljempänä AIMA) hallinnoida maidon lisämaksujärjestelmää, mukaan lukien erityisesti toimivalta vahvistaa viitemäärät ja antaa ne tiedoksi tuottajille.³⁷

31 Käytän näistä osamaksujärjestelyistä jäljempänä nimitystä vuoden 2003 osamaksusuunnitelma.

32 Italian myöntämästä valtiontuesta SA.33726 (11/C) (ex SA.33726 (11/NN)) – Maidon lisämaksun maksamisen lykkääminen Italiassa – 17.7.2013 annettu komission päätös (EUVL 2013, L 309, s. 40).

33 Tuomio 25.3.2004 (C-231/00, C-303/00 ja C-451/00, EU:C:2004:178).

34 Ks. tuomion 15 kohta. Täytäntöönpanolainsäädännön muodosti lähinnä 26.11.1992 annettu laki nro 468/92, vaikka komissio viittaa kanteessaan myös ministerin asetukseen nro 258/89 ja lakiin nro 209/91. Tuomion kyseisen kohdan mukaan lain nro 468/92 ”jälkeen annettiin merkittävä määrä säännöstöä, jota on muutettu useaan otteeseen”.

35 Ks. tuomion 79 kohta.

36 Ks. tuomion 16 kohta.

37 Ks. tuomion 20 kohta.

28. Hallituksen tutkimustoimikunnan tekemän selvityksen jälkeen annettiin useita uusia lainsäädäntötoimia, mukaan lukien asetus (decreto-legge) nro 43/99 (josta on muutettuna tullut 27.4.1999 annettu laki nro 118, jäljempänä laki nro 118/1999). Kyseisen asetuksen 1 §:ssä annettiin AIMA:lle 60 päivää aikaa suorittaa maidon markkinointivuosilta 1995/1996 ja 1996/1997 tarvittavat kansalliset korvaukset. Saman säännöksen mukaan tilakohtaiset viitemäärät, joita AIMA tarvittaessa mukauttaa, ovat lopullisia maksun suorittamisen kannalta.³⁸

29. Asetuksessa nro 49/2003, joka annettiin 28.3.2003 (ja josta on muutettuna tullut laki nro 119/2003), säädettiin, että maksujärjestelmän noudattamisen valvontaan ja tehostettuihin perintämenettelyihin liittyvät tehtävät kuuluivat alueille ja itsenäisille maakunnille. Agenzia per le Erogazioni in Agricolturan (maatalousmaksuista vastaava virasto, jäljempänä AGEA)³⁹ oli tarkoitus vastata yksin kansallisesta varannosta ja asiaa koskevien määrien ja maksettavien maksujen laskemisesta.

30. Lain nro 231/2005 3 §:n 5 duodecies ja terdecies momentissa kiellettiin kuittaaminen niiden määrien osalta, jotka hyväksytyjen maksajavirastojen oli maksettava asetuksen (EY) N:o 1663/95⁴⁰ nojalla maksuvaatimuksen esittäjille.

31. Lain nro 33/2009 (erityisesti) 8 quinquies §:llä asetukseen nro 49/2003 lisättiin uusia säännöksiä, jotka koskivat maksun maksamista osissa.⁴¹ Velallisten oli mahdollista hakea AGEA:lta maksun jakamista osiin enintään 30 vuoden ajalle, edellyttäen että ne suostuivat luopumaan kaikista mahdollisista vireillä olevista tuomioistuinmenettelyistä. Jos tuottaja ei hakenut uusiin järjestelyihin osallistumista määräajassa, irtautui niistä tai ei maksanut maksua eräpäivänä, hänen velkansa voitiin periä välittömästi, ja siihen sovellettiin kuninkaan asetuksessa nro 639/1910 säädettyjä täytäntöönpanomenettelyjä.

32. Lailla nro 228/2012⁴² tehtiin merkittäviä muutoksia lain nro 33/2009 8 quinquies §:ään. Vaikka AGEA oli edelleen ensisijaisesti vastuussa maksamattomien maksujen perinnästä, sen oli perittävä maksut soveltamalla arviointimenettelyä ja Equitalia-konsernin⁴³ jäsenten ja Guardia di Finanzan (vero- ja talousrikosasioista vastaava poliisiviranomainen) avustuksella.

Oikeudenkäyntiä edeltävät menettelyt

33. Heinäkuun 2008 ja heinäkuun 2012 välisenä aikana käydyllä kirjeenvaihdolla, josta suurin osa tapahtui EU Pilot -menettelyn piirissä, komissio pyrki saamaan Italialta tietoa maksun jakamisesta maksuvelvollisille ja toimista, joihin sen perimiseksi on ryhdytty, jos maksua ei ole suoritettu. Komissio ilmaisi huolensa sen mukaan huomattavista edelleen maksamatta olevista määristä.

34. Koska komissio oli tyytymätön Italian toimittamiin tietoihin, se lähetti kyseiselle jäsenvaltiolle 21.6.2013 virallisen huomautuksen, jossa tätä kehoitettiin esittämään huomautuksensa. Italia vastasi useilla kirjeillä, joista ensimmäinen oli päivätty 23.9.2013.

35. ”Perintämenettelyjen jatkuvan stagnaation ja maksamatta vielä olevien huomattavien summien” vuoksi komissio osoitti Italialle perustellun lausunnon 10.7.2014. Italia pyysi lisää aikaa vastauksensa esittämiseen, ja uudeksi määräajaksi asetettiin 11.10.2014. Italia toimitti vastauksensa 13.10.2014.

38 Ks. tuomion 19, 21 ja 22 kohta.

39 AGEA korvasi AIMA:n vuonna 1999.

40 Neuvoston asetuksen (ETY) N:o 729/70 soveltamista koskevista yksityiskohtaisista säännöistä EMOTR:n tukiosaston tilien tarkastamisen ja hyväksymisen osalta 7.7.1995 annettu komission asetus (EYVL 1995, L 158, s. 6).

41 Käytän näistä osamaksujärjestelyistä jäljempänä nimitystä vuoden 2009 osamaksusuunnitelma.

42 Siitä käytetään myös nimitystä vuoden 2013 vakauslaki.

43 Equitalia SpA on Italian valtion määräysvallassa oleva yhtiö.

Asian käsittelyn vaiheet ja asianosaisten vaatimukset

36. Komissio katsoi, ettei Italia ollut toimittanut tietoja, jotka poistaisivat sen huolenaiheet, joten se nosti käsiteltävän kanteen 6.8.2015.

37. Komissio vaatii unionin tuomioistuinta

- toteamaan, että koska Italian tasavalta ei ole huolehtinut siitä, että kansallisen kiintiön ylittävstä Italian maidontuotannosta maksettava lisämaksu olisi siitä markkinointivuodesta alkaen, jolloin kyseinen lisämaksu otettiin Italiassa tosiasiallisesti käyttöön (1995/1996), viimeiseen markkinointivuoteen, jona Italiassa todettiin ylituotantoa (2008/2009), saakka, todella kohdennettu niille yksittäisille tuottajille, jotka olivat myötävaikuttaneet kulloiseenkin ylituotantoon, ja siitä, että ostaja tai suoramyyntissä tuottaja olisi maksettavan määrän ilmoittamisen jälkeen maksanut maksun ajoissa, tai siitä, että määräajassa maksamatta jäänyt määrä olisi kirjattu rekisteriin ja peritty kyseisiltä ostajilta tai tuottajilta tarpeen vaatiessa ulosottoteitse, Italian tasavalta ei ole noudattanut kyseisinä markkinointivuosina sovellettavien unionin oikeuden relevanttien säännösten, erityisesti i) asetuksen N:o 3950/92 1 ja 2 artiklan, ii) asetuksen N:o 1788/2003 4 artiklan, iii) asetuksen N:o 1234/2007 79, 80 ja 83 artiklan sekä komission täytäntöönpanoasetusten osalta iv) asetuksen N:o 536/93 7 artiklan, v) asetuksen N:o 1392/2001 11 artiklan 1 ja 2 kohdan ja asetuksen N:o 595/2004 15 ja 17 artiklan mukaisia velvoitteitaan, ja
- velvoittamaan Italian tasavallan korvaamaan oikeudenkäyntikulut.

38. Italian tasavalta vaatii unionin tuomioistuinta

- hylkäämään kanteen ja
- velvoittamaan komission korvaamaan oikeudenkäyntikulut.

39. Komission ja Italian suulliset lausumat ja vastaukset unionin tuomioistuimen esittämiin kysymyksiin kuultiin 8.9.2016 pidetyssä istunnossa.

Asian tarkastelu

Alustavat huomautukset

Tutkittavaksi ottaminen

40. Vaikka Italia ei esitäkään muodollisesti oikeudenkäyntiväitettä, se väittää puolustukseksien, ettei komissiolla ole oikeudellista intressiä kanteen nostamiseen käsiteltävässä asiassa, koska maksusta on nyttemmin luovuttu.⁴⁴ Jos tämä perustelu hyväksyttäisiin, asiaa ei voitaisi ottaa tutkittavaksi, ja sillä, ettei Italia ole esittänyt muodollista oikeudenkäyntiväitettä, ei olisi merkitystä, koska unionin tuomioistuin voi tutkia viran puolesta, ovatko SEUT 258 artiklassa määrätyt edellytykset jäsenyyssvelvoitteiden noudattamatta jättämistä koskevan kanteen nostamiselle täyttyneet.⁴⁵

41. Italian väitettä ei kuitenkaan voida mielestäni hyväksyä.

⁴⁴ Ks. edellä 21 kohta.

⁴⁵ Ks. mm. tuomio 31.3.1992, komissio v. Italia (C-362/90, EU:C:1992:158, 8 kohta).

42. Unionin tuomioistuimen vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan arvioitaessa sitä, onko jäsenvaltio jättänyt noudattamatta jäsenyysvelvoitteitaan, on otettava huomioon jäsenvaltion tilanne sellaisena kuin se oli perustellussa lausunnossa asetetun määräajan päättyessä.⁴⁶ Unionin tuomioistuin jättää siten kanteen tutkimatta, jos kyseinen jäsenvaltio on poistanut väitetyn rikkomisen ennen kyseisen määräajan päättymistä.⁴⁷ Käänteisesti se ei tee näin, jos rikkominen on päättynyt vasta määräajan päättymisen jälkeen. Tältä osin unionin tuomioistuin on katsonut, että intressinä kanteen ajamiseen voi olla etenkin se, että tällä tavoin voidaan saada vahvistettua peruste jäsenvaltion mahdolliselle vastuulle niitä kohtaan, jotka saavat oikeuksia kyseisen jäsenvaltion tämän jäsenyysvelvoitteiden noudattamatta jättämisen perusteella.⁴⁸

43. Samat perustelut pätevät nähdäkseni silloin, jos lainsäädäntö, joka muodostaa perustellun lausunnon kohteen, on kumottu siinä asetetun määräajan päättymisen jälkeen, kuten käsiteltävässä asiassa.⁴⁹ Kuten komissio perustellusti huomauttaa, maksun keräämättä jättäminen niiltä, jotka ovat maksuvelvollisia, on vahingoittanut niitä tuottajia, jotka tosiasiallisesti maksoivat sen määräajassa, koska niille on aiheutunut taloudellista haittaa verrattuna henkilöihin, jotka eivät maksaneet maksua lainkaan tai maksoivat sen vasta paljon eräpäivää myöhemmin. Tällainen tilanne johtaa (ja voi johtaa edelleenkin) väistämättä kilpailun perusteettomaan vääristymiseen, mikä voi koskea paitsi tuottajia Italiassa myös koko Euroopan unionissa. Komission oikeussuojan tarve on edelleen olemassa, ja kanne voidaan siten ottaa tutkittavaksi.

Perimättä jätetyn maksun määrä

44. Asianosaiset kiistelevät perimättä jätetyn maksun täsmällisestä määrästä.

45. Vaikka komissio ei täsmennäkään vaatimuksessaan tiettyä lukua, se toteaa kanteessaan, että perustellussa lausunnossa asetettuna määräaikana⁵⁰ maksun, joka Italiassa voitiin kantaa, kokonaismäärä oli noin 2 305 miljoonaa euroa. Tämä luku muodostuu seuraavista osista:

- perityn maksun määrä on noin 282 miljoonaa euroa (tähän lukuun eivät sisälly vuoden 2003 osamaksusuunnitelmaan⁵¹ kuuluvat summat, joiden määrä on noin 469 miljoonaa euroa);
- maksamatta oleva määrä on, kun siitä on vähennetty nämä molemmat summat, 1 554 miljoonaa euroa;
- tästä summasta noin 211 miljoonaa euroa on vähennettävä määrinä, joita ei voida enää periä esimerkiksi tuottajan maksukyvyttömyyden tai maksuvelvollisuuden kumoavan tuomioistuimen määräyksen vuoksi, jolloin jäljelle jää noin 1 343 miljoonaa euroa;
- tähän lukuun sisältyvät summat, joita koskevia asioita on vireillä Italian tuomioistuimissa ja joiden osalta tuomioistuimet ovat määränneet maksuvelvollisuuden lykkäämisestä, ja komission arvion mukaan tämä määrä on noin 500 miljoonaa euroa;

46 Ks. mm. tuomio 27.10.2005, komissio v. Italia (C-525/03, EU:C:2005:648, 14 kohta).

47 Ks. tuomio 27.10.2005, komissio v. Italia (C-525/03, EU:C:2005:648, 16 ja 17 kohta).

48 Ks. mm. tuomio 14.9.2004, komissio v. Espanja (C-168/03, EU:C:2004:525, 24 kohta).

49 Perustellussa lausunnossa asetettu määräaika päättyi pidentämisen jälkeen 11.10.2014 (ks. edellä 35 kohta). Maksu lakkautettiin 31.3.2015 alkavin vaikutuksin (ks. edellä 21 kohta).

50 Toisin sanoen komission myöntämän pidentämisen jälkeen (ks. edellä 35 kohta) 11.10.2014.

51 Ks. edellä 22 kohta ja sitä seuraavat kohdat.

- tähän mennessä peritty määrä on 21 prosenttia maksamatta olevasta kokonaismäärästä sen jälkeen, kun siitä on vähennetty summat, joita ei voida enää periä.⁵²

46. Italia valitsee toisenlaisen lähestymistavan. Se hyväksyy edellä esitetyt komission luvut. Se kuitenkin väittää, että edellä 45 kohdassa mainittua 1 343 miljoonan euron summaa ei pitäisi ottaa huomioon sillä perusteella, että siihen sisältyy määriä, joita ei voida periä maksun lykkäämisestä annettujen tuomioistuinten määräysten vuoksi. Sen sijaan se katsoo, että maksamatta olevaksi määräksi olisi vahvistettava 827,39 miljoonaa euroa. Tätä olisi verrattava 962 miljoonan euron kokonaissummaan, joka koostuu i) merkitykselliseen ajankohtaan mennessä perityistä määristä, mukaan lukien osamaksusuunnitelmissa ja kuittaamalla perityt summat, ii) osamaksusuunnitelmissa ”perittävinä olevista” määristä ja iii) määristä, joita ei voida periä tuottajan maksukyvyttömyyden, maksuvelvollisuuden kumoamisesta annettujen tuomioistuinten määräysten tai jonkin muun syyn vuoksi. Tämän perusteella Italia väittää, että määrä, joka on peritty tai ”jota pidetään perittynä”, on 42 prosenttia 2 289,77 miljoonan euron kokonaismaksusta, josta 21,85 prosenttia koostuu määrästä, joka ei ole vielä erääntynyt, ja 36,13 prosenttia koostuu määrästä, jonka osalta meneillään on tehostetut perintämenettelyt.

47. Komission lukuja voitaisiin pitää harhaanjohtavina sikäli, että jos määriä, jotka on peritty tai jotka voidaan periä osamaksusuunnitelmien mukaisesti, ei oteta huomioon, on mahdotonta saada todenmukaista kuvaa Italian rikkomisen laajuudesta. Samaa voitaisiin kuitenkin yhtä hyvin sanoa Italian kuvauksesta, koska i) siinä vähennetään määriä, joita ei voida lain mukaan periä, mutta jos Italia olisi noudattanut asianmukaista huolellisuutta, näin ei ehkä olisi ainakaan osittain tapahtunut, ja ii) (todennäköisesti), jos Italia olisi alun perinkin hallinnoinut asianmukaisesti maksun perintäjärjestelyjä, osamaksusuunnitelmia ei olisi tarvittu.

48. Mielestäni ei ole tarpeen esittää lopullista päätelmää näistä väitteistä. Kuten olen edellä todennut, komission vaatimuksessa ei mainita mitään lukua.⁵³ Vaikka molempien asianosaisten esittämät tilastotiedot voivat olla informatiivisesti kiinnostavia yleisellä tasolla, tarkan maksamatta olevan määrän laskeminen ei ole ratkaisevaa käsiteltävässä asiassa kummankaan osapuolen vaatimusten kannalta. Käsiteltävässä asiassa on ratkaistava, onko komissio esittänyt näyttöä, joka tukee sen väitteitä Italian jäsenyyssoveltoitteiden noudattamatta jättämisestä, ja jos on, onko Italia puolustautunut pätevästi niitä vastaan. Keskityn näihin näkökohtiin jäljempänä esitettävässä arvioinnissani. Tässä yhteydessä huomautan vain olevan selvää, että käytettiinpä mitä laskutapaa tahansa, Italia ei ollut perinyt huomattavia määriä maksusta perustellussa lausunnossa asetettuun määräaikaan mennessä.

Italian yleiset puolustautumisperusteet

49. Italia esittää kaksi yleistä puolustautumisperustetta, jotka kumpikin, jos ne todetaan perustelluiksi, edellyttäisivät kanteen hylkäämistä. Tarkastelen näin ollen niitä ennen komission väitteiden yksityiskohtaista tutkimista.

⁵² Komissio esittää kanteessaan myös vaihtoehtoisia lukuja, joiden mukaan maksamatta oleva määrä on 1 068 miljoonaa euroa, jolloin peritty määrä on prosentteina 23. Kun komissiota pyydettiin istunnossa selvittämään näitä lukuja, se totesi, että 1 068 miljoonaa euroa edustaa maksamatta olevaa määrää sen jälkeen, kun siitä on vähennetty summat, joiden osalta Italia ei ole väittänyt, ettei niitä pitäisi ottaa huomioon, koska ne ovat kansallisissa tuomioistuimissa vireillä olevien asioiden kohteena. Koska komissio kuitenkin totesi myös, että edellä mainittu 1 343 miljoonan euron summa edustaa määrää, joka on vielä perittävä, ja koska tuomioistuinten määräysten kohteena oleva määrä on kanteen mukaan 500 miljoonaa euroa, en voi sovitaa näitä lukuja yhteen. Jäljempänä 48 kohdassa esittämistäni syistä tätä seikkaa ei ole nähdäkseni tarpeen tutkia lähemmin.

⁵³ Ks. edellä 45 kohta.

– *Ne bis in idem* -periaatteen loukkaaminen

50. Italia väittää, että aloittamalla jäsenyysvelvoitteiden noudattamatta jättämistä koskevan menettelyn komissio loukkaa *ne bis in idem* -periaatetta. Se perustaa tämän väitteen asetuksella N:o 1788/2003 käyttöön otettuun maksujärjestelmään. Ennen mainitun asetuksen voimaantuloa unionin lainsäädännössä oli säädetty nimenomaisesti vain ostajien ja tuottajien maksuvelvollisuudesta ja siitä, että ne maksavat maksun toimivaltaiselle kansalliselle virastolle. Vaikka jäsenvaltioiden edellytettiin varmistavan maksun kerääminen,⁵⁴ ne eivät olleet nimenomaisesti velvollisia maksamaan koko maksua yhteisölle. Hylätessään komission väitteen, jonka mukaan tällainen velvollisuus on epäsuorasti olemassa, yhteisöjen tuomioistuin katsoi vuonna 2001, että jäsenvaltioilla oli maksun yhteisölle maksamisen osalta keinoja, mutta ei tuloksia, koskeva velvoite.⁵⁵ Tämän seurauksena annettiin asetus N:o 1788/2003, jonka 3 artiklan 1 kohdassa jäsenvaltioille asetettiin lisäksi velvollisuus suorittaa maksu (nykyiselle) Euroopan unionille.⁵⁶

51. Italia ei kiistä velvollisuutta kerätä maksu kansallisella tasolla ja suorittaa se Euroopan unionille. Se pikemminkin väittää, että yhteisen maatalouspolitiikan nojalla maksettavia määriä koskeva rahoitusoikaisumenettely edustaa seuraamusta, joka jäsenvaltioille määrätään, jos ne eivät pysty keräämään maksua, sillä keräämättä jäämisellä on väistämättä talousarviovaikutuksia missä tahansa jäsenvaltiossa, joka ei kerää maksua täysimääräisesti. Se, että Italiaa rangaistaan lisäksi nostamalla sitä vastaan jäsenyysvelvoitteiden noudattamatta jättämistä koskeva menettely, loukkaa *ne bis in idem* -periaatetta eikä se ole oikeasuhteista.⁵⁷

52. Tätä väitettä ei mielestäni voida hyväksyä.

53. Ensinnäkin, kuten komissio perustellusti huomauttaa, unionin tuomioistuin on todennut jäsenvaltion velvollisuuksista EMOTR:n sääntöjen mukaisessa tilien tarkastamis- ja hyväksymismenettelyssä, että kyseisellä menettelyllä on erilainen tavoite kuin jäsenyysvelvoitteiden noudattamatta jättämistä koskevalla menettelyllä. Ensiksi mainitulla menettelyllä pyritään varmistamaan unionin talousarvion vaatimusten täyttyminen, eikä siinä ole kyse seuraamuksesta.⁵⁸ Viimeksi mainittu on menettely, jossa pyritään toteamaan jäsenvaltion jättäneen noudattamatta unionin lainsäädännön mukaisia velvollisuuksiaan. Tämä lähestymistapa on mielestäni selkeästi perusteltu käsiteltävässä asiassa. On selvää, että jäsenyysvelvoitteiden noudattamatta jättämistä koskevalla menettelyllä voi olla muitakin tarkoituksia kuin pelkästään jäsenvaltion ja Euroopan unionin välisen suhteen tilan selvittäminen. Kuten olen edellä todennut,⁵⁹ kyseinen menettely voi olla myös merkityksellinen muun muassa sen vastuun perustan määrittämiselle, joka jäsenvaltiolle voi syntyä niitä kohtaan, jotka saavat oikeuksia kyseisen jäsenvaltion jäsenvelvoitteiden noudattamatta jättämisen perusteella, ja väitetystä rikkomisesta mahdollisesti aiheutuneen kilpailun epäoikeudenmukaisen vääristymisen korjaamiselle. Se ei kuitenkaan nähdäkseni ole seuraamus sanan tavallisessa merkityksessä.

⁵⁴ Ks. mm. asetuksen N:o 1546/88 15, 16 ja 19 artikla.

⁵⁵ Ks. tuomio 13.11.2001, Ranska v. komissio (C-277/98, EU:C:2001:603, 36 kohta).

⁵⁶ 99 prosenttia maksun kokonaismäärästä. Ks. lisäksi edellä alaviite 20.

⁵⁷ Väitteensä tueksi Italia vetoaa unionin tuomioistuimen 13.11.2001 annettuun tuomioon Ranska v. komissio (C-277/98, EU:C:2001:603). Mainitussa tuomiossa kuitenkin ainoastaan esitetään edellä 50 kohdassa kuvatut toteamukset siltä osin kuin ne ovat merkityksellisiä Italian perustelulinjan kannalta. Italia vetoaa myös kolmeen unionin yleisen tuomioistuimen tuomioon, joita komissio on lainannut kanteessaan. Ne ovat 9.10.2012 annettu tuomio Italia v. komissio (T-426/08, ei julkaistu, EU:T:2012:526); 6.7.2015 annettu tuomio Italia v. komissio (T-44/11, ei julkaistu, EU:T:2015:469) ja 2.12.2014 annettu tuomio Italia v. komissio (T-661/11, EU:T:2014:1016). Italia ei kuitenkaan viittaa mihinkään näiden tuomioiden kohtaan tai kohtiin perustellakseen kantaansa, eikä niiden tarkastelu vaikuta antavan tukea sen esittämille väitteille. Tämän vuoksi en tarkastele niitä tämän enempää.

⁵⁸ Ks. vastaavasti tuomio 11.1.2001, Kreikka v. komissio (C-247/98, EU:C:2001:4, 13 ja 14 kohta) ja tuomio 9.9.2004, Kreikka v. komissio (C-332/01, EU:C:2004:496, 63 kohta).

⁵⁹ Ks. edellä 42 kohta.

54. Italian tulkinta maksuun liittyvistä jäsenvaltioiden velvollisuuksista tarkoittaisi lisäksi sitä, että velvollisuus periä se kansallisella tasolla olisi tosiasiallisesti valinnainen. Vaikka unionin tuomioistuin onkin aiemmin katsonut, että maksulla on myös taloudellinen tarkoitus sikäli kuin sillä pyritään hankkimaan yhteisölle tarvittavat varat siitä maidosta eroon pääsemiseksi, jonka tuottajat tuottavat kiintiönsä ylittäen, se on samaan aikaan korostanut, että maksun ”ilmeisenä päämääränä” oli velvoittaa maidontuottajat noudattamaan niille myönnettyjä viitemääriä.⁶⁰ Tämä toteamus on selkeässä ristiriidassa Italian näkemyksen kanssa, ja myös tästä syystä sen esittämä väite on hylättävä. Jos Italia ”pehmentää” maksun taloudellista vaikutusta pidättymällä sen perinnästä kyseisiltä talouden toimijoilta, maksulla ei ole toivottua vaikutusta maidon markkinoiden toimintaan.

– *Jäsenyysvelvoitteiden noudattamatta jättämistä koskevan menettelyn väitetty sopimattomuus valtiontukiasioissa*

55. Italia itse vaikuttaa hyväksyvän 53 kohdan loppupuolella esitetyt perustelut ja huomauttaa, että se, ettei jäsenvaltio pane maksujärjestelmää täytäntöön kansallisella tasolla, voisi johtaa tuottajien, jotka eivät maksaneet maksua, vilpilliseen kilpailuun. Se kuitenkin väittää, että tällainen tilanne korjataan asianmukaisesti siten, että komissio aloittaa SEUT 108 artiklan nojalla sääntöjenvastaista valtiontukea koskevan menettelyn. Italian mukaan komissio pani siten virheellisesti vireille jäsenyysvelvoitteiden noudattamatta jättämistä koskevan menettelyn, koska kyseistä menettelyä ei voida käyttää, jos sen sijaan voidaan turvautua muihin oikeussuojakeinoihin.

56. Tämä väite voidaan hylätä saman tien, sillä se on suoraan vakiintuneen oikeuskäytännön vastainen. Siinä todetaan seuraavaa:

”– yhteisöjen tuomioistuin vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan asianmukainen menettely sen toteamiseksi, että yhteisen markkinajärjestelyn sääntöjä on rikottu, on [SEUT 258 artiklan] mukainen menettely jäsenyysvelvoitteiden noudattamatta jättämisen toteamiseksi. Vaikka kyseisen oikeuskäytännön mukaan [SEUT 108 artiklan 2 kohdassa] otettiin käyttöön menettely, jolla otetaan nimenomaisesti huomioon ne erityiset ongelmat, joita valtiontuesta aiheutuu kilpailulle yhteismarkkinoilla, tämän menettelyn olemassaolo ei millään tavalla estä sitä, että tukijärjestelmän yhteensoveltuvuutta [unionin] muiden kuin [SEUT 107 artiklaan] sisältyvien määräysten kanssa arvioitaisiin [SEUT 258 artiklan] mukaisessa menettelyssä – –.”⁶¹

57. Italian esittämä toinen yleinen puolustautumisperuste on näin ollen hylättävä.

Vaatimusten ulottuvuus

58. Komission vaatimuksissa unionin tuomioistuinta vaaditaan siis yhteenvetona esitettynä toteamaan, ettei Italia ole noudattanut maidon lisämaksuun sovellettavien unionin lainsäädäntötoimien mukaisia velvollisuuksiaan

– markkinointivuodesta 1995/1996, joka oli ensimmäinen vuosi, jolloin maksua tosiasiallisesti sovellettiin Italiassa, markkinointivuoteen 2008/2009, joka oli viimeinen vuosi, jona kyseisessä jäsenvaltiossa oli ylituotantoa;

⁶⁰ Tuomio 25.3.2004, Cooperativa Lattepiù ym. (C-231/00, C-303/00 ja C-451/00, EU:C:2004:178, 75 kohta).

⁶¹ Ks. tuomio 12.7.1990, komissio v. Kreikka (C-35/88, EU:C:1990:302, 11 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

- koska se ei ole huolehtinut siitä, että i) maksu olisi todella kohdennettu niille yksittäisille tuottajille, jotka olivat myötävaikuttaneet maksamisvelvollisuuteen johtaneeseen ylituotantoon, että ii) ostaja, tai suoramyyntissä tuottaja, olisi maksanut maksun määräajassa ja että iii) ellei maksua maksettu määräajassa, maksuvelvollisuus olisi pantu täytäntöön asianmukaisesti käyttämällä kansallisessa oikeusjärjestelmässä käytettävissä olevia asianmukaisia perintämenettelyjä.

59. Komission moitteen keskeinen peruste on se, että Italia on valitettavasti – yli 14 peräkkäisen tilikauden aikana – jättänyt täyttämättä kansallisella tasolla velvollisuuksiaan, jotka liittyvät koko maksuun. Italian velvollisuudesta maksaa Euroopan unionille maksua vastaava määrä asetuksen N:o 1788/2003 3 artiklan ja sitä seuranneen lainsäädännön nojalla ei esitetä väitteitä, eikä tämä velvollisuus ole riidanalainen.

60. Komission väitteet liittyvät toisiinsa läheisesti, joten tarkastelen niitä yhdessä.

Komission väitteet

61. Ensinnäkin maksun jakamisesta unionin tuomioistuimien on todennut, että on olennaista, että jäsenvaltiot jakavat maksun tuottajille, koska tämä vaihe on erottamaton osa sen maksamiseen johtavaa menettelyä.⁶²

62. Komission väitteiden käsittämisen ajanjakson alkuvaiheen osalta vaikuttaa selvältä, ettei Italia ole noudattanut tätä velvollisuutta toisinaan kovinkaan onnistuneesti. Esimerkiksi tuomiossa *Cooperativa Lattepiù* ym. huomautettiin, että ennakkoratkaisupyyntönsä mukaan ”Italian viranomaisten alun perin myöntämässä tilakohtaisissa viitemääriin oli lukuisia virheitä, jotka johtuivat erityisesti siitä, että tuottajat itse vahvistivat sen tosiasiallisen tuotannon, jonka perusteella nämä määrät myönnettiin. Näin ilmenneiden virheiden joukosta hallituksen tutkimustoimikunta totesi muun muassa, että lehmiiä ei ollut lainkaan yli 2 000 maatilalla, jotka ilmoittivat tuottavansa maitoa.”⁶³ Samassa tuomiossa todettiin, että pääasian kantajat ovat voineet saada selville niille myönnettyjen tilakohtaisten viitemäärien vasta vuonna 1999.⁶⁴

63. Yleisemmin komissio kiinnittää huomiota maksun perintää Italiassa koskeviin tilastoihin.⁶⁵ Se esittää niiden perusteella useita väitteitä.

Heikko lainsäädäntökäytäntö: lainvastaisia, sekavia ja ristiriitaisia kansallisia lakeja

64. Komissio väittää, että maksua koskeva kansallinen lainsäädäntö oli huonosti suunniteltu tai heikosti laadittu ja että tähän yhdistyi kansallisten viranomaisten lainsäädännön tehoton soveltaminen, mikä johti oikeudenkäynteihin kansallisissa tuomioistuimissa. Se perustaa nämä väitteensä tietoihin, jotka *Avvocatura Generale dello Stato* (valtion lainopillinen neuvontapalvelu) toimitti vastauksena komission Italialle esittämiin tiedonsaantipyyntöihin. Se viittaa tältä osin erityisesti

62 Ks. vastaavasti tuomio 25.3.2004, *Azienda Agricola Ettore Ribaldi* ym. (C-480/00, C-482/00, C-484/00, C-489/00–C-491/00 ja C-497/00–C-499/00, EU:C:2004:179, 87 kohta), jonka mukaan toimivaltaisten kansallisten viranomaisten on ilmoitettava asianomaisille tuottajille tilakohtaisten viitemäärien alkuperäisestä myöntämisestä siten, että luonnolliset henkilöt tai oikeushenkilöt, joita asia koskee, saavat kaikki kyseistä myöntämistä koskevat tiedot. Vaikka ostajat osallistuvat myös tiiviisti maksun suorittamiseen johtavaan prosessiin (ks. esim. asetuksen N:o 536/93 johdanto-osan seitsemäs perustelukappale, jonka mukaan ”ostajasta tehdään järjestelmän moitteettoman käyttöön ottamisen tärkein asianomainen”) ja niiden oli monissa tapauksissa määrä olla maksuvelvollisia ja suorittaa maksu toimivaltaisille kansallisille viranomaisille, maksu kohdennettiin sellaisenaan tuottajille. Ks. esim. asetuksen N:o 3950/92 2 artiklan 2 kohta.

63 Ks. tuomio 25.3.2004, *Cooperativa Lattepiù* ym. (C-231/00, C-303/00 ja C-451/00, EU:C:2004:178, 79 kohta).

64 Ks. tuomion 81 kohta.

65 Ks. edellä 44–48 kohta.

- lakiin nro 118/1999, jonka kansalliset tuomioistuimet totesivat väli-toimia koskevissa menettelyissä olleen lainvastainen siltä osin kuin siinä kohdennettiin maksu taannehtivasti eikä kohdennetuista määristä ollut ilmoitettu asianmukaisesti;
- lakiin nro 5/98, josta kansallisissa tuomioistuimissa nostetut kanteet menestyivät, koska kyseisessä laissa maksu kohdennettiin (epäluotettavien) päättelyyn perustuvien tilastojen perusteella;
- siihen, että se, että toimivaltaiset viranomaiset käyttivät kansallisia viitemääriä, jotka oli riitautettu ja jotka riitautetaan edelleen markkinointivuosien 1995/1996–1999/2000 osalta, johti myös oikeudenkäynteihin kansallisissa tuomioistuimissa. Tältä osin Corte dei conti (tilintarkastustuomioistuin) totesi,⁶⁶ että ”[lain nro 118/99] heikko kohta on se, että siinä käytetään kauttaaltaan laskentamenettelyjä ja -menetelmiä, jotka kumottiin perustuslaillisuutta koskevan tarkastelun ja tuomioistuinten päätösten seurauksena”.

65. Komissio huomauttaa lisäksi, että lainsäädäntöön liittyvä alkuvaiheen sekavuus vaikuttaa aiheuttaneen oikeudenkäyntejä, jotka johtivat – ainakin kun maksu otettiin käyttöön Italiassa – kansalliset säännöt riitauttaneiden eduksi tehtyihin ratkaisuihin ja jotka estivät toimivaltaisia viranomaisia hoitamasta tehtäviään. Kun otetaan huomioon pitkät viivästykset, joiden voidaan todeta olevan luonteenomaisia Italian tuomioistuinjärjestelmälle, tuloksena oli maksun perintämenettelyn pysähtyminen. Komissio viittaa tältä osin AGEA:n vuonna 2010 esittämiin huomautuksiin, joiden mukaan ”lykkäämisestä määräämisestä ensimmäisessä oikeusasteessa, mitä kantajat ovat vaatineet ja minkä asiaa käsittelevä tuomioistuin on kiireellisesti tehnyt, syntyvä epävarmuuden tila – ja mikä tahansa muutoksenhausta toisessa oikeusasteessa annettava lopullinen tuomio aiheuttavat vakavaa häiriötä, joka heikentää vakavasti maitokiintiöjärjestelmää”.

66. Komissio myös huomauttaa Avvocatura Generale dello Staton todenneen ensimmäisessä vastauksessaan viralliseen huomautukseen, että kansalliseen lainsäädäntöön liittyvän epävarmuuden vuoksi se ei riitauttanut kansallisten tuomioistuinten lykkäämistä koskevia määräyksiä eikä tietyissä tapauksissa esittänyt asiakysymystä koskevaa puolustautumisperustetta, koska se odotti ”jatkuvasti muuttuvien lainsäädännön ja sääntelyjärjestelmän säännösten vakiintumista”. Viralliseen huomautukseen esittämässään toisessa vastauksessa Avvocatura Generale dello Stato viittasi kyseisen lainsäädännön selkeyden puutteeseen ja monimutkaisuuteen, jotka olivat kiistatta myötävaikuttaneet useiden kanteiden nostamiseen kansallisissa tuomioistuimissa ja hallintotuomioistuimissa sillä seurauksella, ettei lykkäämisvaatimuksiin esitetty vastineita.

Kuittauksen soveltamatta jättäminen

67. Komissio myös väittää, ettei Italia ole käyttänyt asianmukaisesti kuittaamista suorittaessaan yhteisen maatalouspolitiikan mukaisia maksuja. Se huomauttaa tältä osin, että asetuksen N:o 1034/2008, joka tuli voimaan 29.10.2008, 1 artiklassa jopa velvoitettiin jäsenvaltiot vähentämään tuensaajan vielä maksamatta oleva, kansallisen lainsäädännön mukaisesti todettu velka sen takaisin perinnästä vastuussa olevan maksajaviraston samalle tuensaajalle tulevaisuudessa suorittamista maksuista.⁶⁷ Komissio huomauttaa yleisemmin Corte dei Contin todenneen,⁶⁸ että kuittaamisen käyttämistä oli hankaloittanut ”sekava ja epäselvä lainsäädäntö” ja se, että maksamisesta vastuussa oleva elin (AGEA) ja perintää hoitava elin tai elimet (alueet ja itsenäiset maakunnat) olivat eri tahoja, mikä esti kansallisessa lainsäädännössä säädetyn kuittaamisen.

⁶⁶ Erityiskertomus nro 2/2012.

⁶⁷ Asetuksen N:o 1034/2008 1 artiklalla muutettiin asetusta N:o 885/2006. Kyseinen asetus kumottiin 7.9.2014 alkavien vaikutuksien Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 1306/2013 täydentämisestä maksajavirastojen ja muiden elinten, varainhoidon, tilien tarkastamisen, vakuuksien sekä euron käytön osalta 11.3.2014 annetulla komission delegoidulla asetuksella (EU) N:o 907/2014 (EUVL 2014, L 255, s. 18).

⁶⁸ Maitokiintiöitä käsittelevä kertomus nro 11/2013/G.

68. Nämä vaikeudet huomioon ottaen Ministero delle Politiche Agricole Alimentari e Forestali (maatalous-, elintarvike- ja metsätalousministeriö), alueet ja itsenäiset maakunnat tekivät vuonna 2006 sopimuksen kuittaamisen soveltamiseksi näissä tapauksissa. Tämä pyrkimys kuitenkin epäonnistui. Markkinointivuusia 1995/1996–2008/2009 koskevaan maksuun perustuvista määristä perittiin yhteensä ainoastaan 118 miljoonaa euroa, toisin sanoen hieman yli yhdeksäsosa alalle vuosina 2010–2013 maksetuista maksuista.

69. Komission mukaan osasyynä tähän epäonnistumiseen oli se, että menettely otettiin käyttöön myöhään ja ristiriitaisella tavalla. Italian viranomaisten sille toimittamien tietojen mukaan monet tuottajat riitauttivat kuittaamisen soveltamisen kansallisissa tuomioistuimissa, ja maksujen periminen niiltä määrättiin jälleen lykättäväksi, mikä esti tämän keinon käyttämisen. Vaikuttaa siltä, että vastustus johtui pääosin siitä, että kyseisen kuittaamisen oli tarkoitus perustua valtion ja alueiden tekemään sopimukseen eikä valtion antamaan lainsäädäntöön. Sopimuksen väitettiin siis olevan lainvastainen.

70. Lisäesteen kuittaamiselle muodosti lain nro 231/2005 antaminen, sillä sen 3 §:n 5 duodecies ja terdecies momentissa säädettiin, ettei määriä, jotka unionin maksajavirastojen on maksettava, voida takavarikoida eikä ulosmitata eikä niihin voida kohdistaa turvaamistoimia. Italian siviililain (Codice civile) 1246 §:n 3 momentin mukaan määriä, joita ei voida ulosmitata, ei voida kuitata. AGEA:n ja komission käymien keskustelujen jälkeen annettiin lain nro 33/2009 8 ter §, jotta edellä 68 kohdassa mainitulla sopimuksella käyttöön otettu oikeus kuittaamiseen tunnustettaisiin lainsäädännössä. Koska 3 §:n 5 duodecies ja terdecies momenttia ei kuitenkaan kumottu samanaikaisesti, lainsäädännön sekavuus on jatkunut, koska kyseinen lainsäädäntö on edelleenkin voimassa.

Maksun maksamatta jättäneille myönnetty erityiskohtelu

71. Lain nro 33/2009 8 bis §:n 2 momentilla lakiin nro 119/2003 sisällytettiin uusi 10 bis §, jonka tarkoituksena oli kohdentaa asetusten N:o (EY) 248/2008⁶⁹ ja (EY) 72/2009.⁷⁰ mukaisesti Italian käytettävissä oleva aiempaa suurempi maitokiintiö. Kyseisessä pykälässä säädetään etusijan antamisesta tuottajille, jotka ylittivät kiintiönsä markkinointivuonna 2007/2008. Komissio ei ymmärrä, miksi näin on ja miksi näitä kiintiöitä ei peruutettu sääntöjä rikkoneilta tuottajilta.

Laki nro 33/2009 ja vuoden 2009 osamaksusuunnitelma

72. Lain nro 33/2009 8 quinquies §:n 2 ja 10 momentin seurauksena keskeytetään perintämenettelyt (käytetäänpä niissä sitten kuittaamista, tuomioistuimen rekistereihin merkitsemistä tai pakkoperintää), jotka oli jo aloitettu vuoden 2009 osamaksusuunnitelmaan osallistuvia velallisia vastaan, ja jos ne eivät noudata maksusuunnitelmaa, aloitetaan uusi perintämenettely (paljon vanhemman) kuninkaan asetuksen nro 639/1910 eikä presidentin asetuksen nro 602/1973 mukaisesti, kuten aiemmin. Kyseisen lain mukaiset menettelyt ovat huomattavasti pidempiä ja monimutkaisempia kuin uudemmassa lainsäädännössä, ja siinä säädettyjen menettelyjen hallinnoinnista vastaava toimivaltainen viranomainen ei ole siinä Equitalian kautta toimiva alue tai itsenäinen maakunta vaan AGEA.

73. Vaikuttaa joka tapauksessa siltä, että kaikki perintämenettelyt keskeytettiin lain nro 33/2009 voimaantulon myötä riippumatta siitä, oliko velallinen liittynyt vuoden 2009 osamaksusuunnitelmaan. Vastauksena komission marraskuussa 2011 esittämään tiedonsaantipyyntöön AGEA vastasi, että niiden tuottajien osalta, jotka *eivät* olleet liittyneet osamaksusuunnitelmaan, se oli pyytänyt Equitaliaa

⁶⁹ Asetuksen (EY) N:o 1234/2007 muuttamisesta kansallisten maitokiintiöiden osalta 17.3.2008 annettu neuvoston asetus (EUVL 2008, L 76, s. 6).

⁷⁰ Yhteisen maatalouspolitiikan muuttamisesta asetuksia (EY) N:o 247/2006, (EY) N:o 320/2006, (EY) N:o 1405/2006, (EY) N:o 1234/2007, (EY) N:o 3/2008 ja (EY) N:o 479/2008 muuttamalla sekä asetukset (ETY) N:o 1883/78, (ETY) N:o 1254/89, (ETY) N:o 2247/89, (ETY) N:o 2055/93, (EY) N:o 1868/94, (EY) N:o 2596/97, (EY) N:o 1182/2005 ja (EY) N:o 315/2007 kumoamalla 19.1.2009 annettu neuvoston asetus (EUVL 2009, L 30, s. 1).

käynnistämään uudelleen perintämenettelyt mutta että viimeksi mainittu oli vastannut tämän olevan mahdotonta kyseisen lain 8 quinquies §:n 10 momentin sanamuodon vuoksi ja ainoastaan AGEA:lla olevan nyt toimivalta tehdä niin. Näin ollen tarvittavien valtuuksien antamiseksi AGEA:lle tarvittiin valtiovarainministeriön asetus. Huolimatta komission toistuvista pyynnöistä tilanteen saattamiseksi ajan tasalle mainittu asetus annettiin vasta 12.11.2012, toisin sanoen lähes kolme vuotta lain nro 33/2009 voimaantulon jälkeen. Italian viranomaiset itsekkin myönsivät, että kyseinen laki oli johtanut ”merkittävään umpikujaan perinnässä”.

Toimivaltaiset kansalliset viranomaiset eivät ole valvoneet maksuja eivätkä perineet maksamatta olevia määriä asianmukaisesti.

74. Komissio väittää, että Italian EU pilot -menettelyssä,⁷¹ joka edelsi virallisen huomautuksen esittämistä kesäkuussa 2013, esittämien tietojen seurauksena kävi selväksi, että AGEA, joka oli vastuussa muun muassa maksujärjestelmän mukaisten maksujen valvonnasta, oli yliarvioinut kansallisissa tuomioistuimissa riitautetut määrät. Jos maito toimitettiin meijereille, jälkimmäiset olivat velvollisia pidättämään osan hinnasta ja kirjaamaan näin pidätetyt määrät ”kollektiiviseen maksukehotukseen”, josta kävi ilmi kunkin tuottajan maksettavaksi tuleva maksu. Vaikuttaa siltä, että AGEA järjestelmällisesti lykkäsi *kaikkien* kehotukseen kirjattujen määrien perintää, vaikka vain *yksi* tuottajista oli nostanut kanteen ja sai maksujen perimisen keskeytetyksi. Tämä käytäntö johti siihen, että huomattavat summat jäivät perimättä. Komissiolle ilmoitettiin käytännöstä luopumisesta vasta ensimmäisessä, 13.10.2014 perusteltuun lausuntoon annetussa vastauksessa.

Vuoden 2013 vakauslaki

75. Alle puolitoista kuukautta siitä, kun hyväksyttiin kuninkaan asetuksen nro 639/1910 mukaisten perintämenettelyjen uudelleen aloittamiseksi tarvittava lainsäädäntöväline,⁷² maksun perintää koskevaa lainsäädäntöä muutettiin perustavasti vuoden 2013 vakauslailla. Kyseisellä lailla kumottiin lain nro 33/2009 8 quinquies §:n 10 momentti ja korvattiin se uusilla 10, 10 bis ja 10 ter momenteilla. Näiden uusien säännösten myötä AGEA:n oli määrä olla viime kädessä vastuussa perinnästä mutta myös määrä siirtää vastuu järjestelmän hallinnoinnista Equitalialle antamalla sille pakkoperintämenettelyistä tietoa, jota käytettäisiin maksukehotusten laadinnassa. Equitalian oli AGEA:n kanssa tehtävän ad hoc -sopimuksen perusteella tarkoitus tulostaa nämä kehotukset, jotka Guardia di Finanza sitten lähettäisi velallisille. AGEA:n ja Equitalian välinen sopimus allekirjoitettiin vasta 11.11.2013.

76. Corti dei Contin kyseisen lain tehokkuudesta lokakuussa 2014 esittämässä kertomuksessa⁷³ todettiin, että ”kaksi vuotta perintämenettelyjä koskevan niin ja niin monennen [sic] uuden lain antamisen jälkeen näitä menettelyjä ei ole edelleenkään aloitettu”. Samassa kertomuksessa myös huomautettiin, että ”maksun pakkoperintä ei ole edistynyt lain nro 33/2009 käyttöönnoton jälkeen”. Komissio toteaa, ettei se voi ymmärtää, että jos lakia nro 33/2009 oli tarkoitus uudistaa, miksi Equitalialle ei annettu vastuuta velan perinnästä, kuten laissa nro 119/2003, presidentin asetuksessa nro 602/1973 säädettyjen menettelyjen mukaisesti, vaan tämä tehtävä annettiin sen sijaan AGEA:lle, ”jota Equitalia ja Guardia di Finanza” tukevat.⁷⁴ Näin ollen perintä väistämättä pysähtyi, koska kyseiset osapuolet eivät olleet allekirjoittaneet sopimusta. Komissio pyysi heinäkuussa 2014 (eli yli puolitoista

71 Ks. ratkaisuehdotukseni Ruotsi v. komissio (C-562/14 P, EU:C:2016:885), 9 kohta, jossa tarkastellaan lähemmin tätä menettelyä.

72 Ks. edellä 73 kohta.

73 Kertomus nro 12/2014 G.

74 Lain nro 33/2009 8 quinquies §:n 10 momentti, sellaisena kuin se on muutettuna vuoden 2013 vakauslailla.

vuotta vuoden 2013 vakaustalain voimaantulon jälkeen) antamassaan perustellussa lausunnossa tietoja uuden menettelyn mukaisesti tosiasiallisesti tehdystä perinnästä. Vastausta ei kuulunut; ensimmäisessä ja toisessa vastauksessa perusteltuun lausuntoon viitataan ainoastaan perintämenettelyihin, jotka olivat valmiina toteutusta varten mutta joita ei ollut vielä aloitettu.

Vastaavuus- ja tehokkuusperiaatteiden loukkaus

77. Merkitsevätkö edellä esitetyt väitteet, luettuna yhdessä edellä 44–48 kohdassa mainittujen maksun perintää koskevien lukujen kanssa, että komission kanne olisi *prima facie* hyväksyttävä?

78. Mielestäni kyllä. Esitän tästä kuitenkin seuraavat huomautukset.

79. Ensinnäkin, kuten edellä 59 kohdassa totesin, komissio moittii lähinnä Italian maksua koskevan lainsäädännön valitettavaa noudattamatta jättämistä. Se kiinnittää tältä osin erityistä huomiota vastaavuus- ja tehokkuusperiaatteisiin.

80. Kuten hyvin tiedetään, ensiksi mainittu edellyttää, että kansalliset menettelysäännöt sellaisia oikeussuojakeinoja varten, joilla pyritään turvaamaan unionin oikeuteen perustuvat yksityisten oikeudet, eivät saa olla epäedullisempia kuin ne, jotka koskevat samankaltaisia jäsenvaltion sisäiseen oikeuteen perustuvia vaatimuksia.⁷⁵ Komission tältä osin esittämät lausumat rajoittuvat kuitenkin siihen, että se huomauttaa yhtäältä maksun heikosta perinnän tasosta Italiassa ja toisaalta sen mukaan ”erityisten menettelyjen” käyttöönotosta tältä osin. Koska komissio ei yksilöi riittävän yksityiskohtaisesti vastaavia menettelyjä kansallisella tasolla, tätä väitettä ei nähdäkseni voida hyväksyä.

81. Tehokkuusperiaatetta kuvataan yleisimmin säännöksi, jonka mukaan nämä kansalliset säännöt eivät saa olla sellaisia, että unionin oikeusjärjestyksessä vahvistettujen oikeuksien käyttäminen on käytännössä mahdotonta tai suhteettoman vaikeaa.⁷⁶ Tämäkään periaate ei tarjoa hyödyllistä ohjeistusta käsiteltävässä asiassa.

82. Vaikuttaa pikemminkin siltä, että näihin kumpaankin periaatteeseen vetoamisella pyritään viemään huomio pois käsiteltävän asian perustana olevan kysymyksen eli sen tarkastelusta, onko Italia jättänyt noudattamatta unionin oikeuden mukaisia velvoitteitaan maksun maksamisessa ja perinnässä.

83. Toiseksi, komission kuittaamisesta esittämästä arvostelusta,⁷⁷ siltä osin kuin nämä huomautukset perustuvat asetukseen N:o 1034/2008, on syytä huomauttaa, että kyseinen asetus tuli voimaan vasta 29.10.2008, eikä sitä voida soveltaa ennen tätä tapahtuneisiin asioihin. On myös tehtävä selväksi sen soveltamisala. Asetuksessa asetetun velvoitteen mukaan jäsenvaltioiden on vähennettävä ”tuensaajan vielä maksamatta oleva – – velka sen takaisin perinnästä vastuussa olevan maksajaviraston samalle tuensaajalle tulevaisuudessa suorittamista maksuista”. Tätä sovelletaan vain, jos kyseisellä velallisella on tällainen velka maksajavirastolle.⁷⁸ Laajemmin tarkasteltuna tätä velvollisuutta *ei* sovelleta, jos maksajavirasto ei ole sama kuin elin, jolle velka on, kuten vaikuttaa tosiasiasa olleen käsiteltävässä asiassa, ainakin lain nro 119/2003 antamisen jälkeen.⁷⁹

84. On kuitenkin syytä panna merkille asetuksen johdanto-osan kolmas perustelukappale, jossa viitataan asetuksessa käyttöön otettavaan kuittaamisvelvoitteeseen ”toimivana ja kustannustehokkaana keinona”, jonka ansiosta jäsenvaltiot voivat periä maksamatta olevat määrät. Siltä osin kuin komissio väittää, että jos Italia olisi jäsentänyt velallinen/velkoja-suhteen siten, että kuittaamista voitaisiin

75 Ks. mm. tuomio 7.6.2007, van der Weerd ym. (C-222/05–C-225/05, EU:C:2007:318, 28 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

76 Ks. mm. tuomio 7.6.2007, van der Weerd ym. (C-222/05–C-225/05, EU:C:2007:318, 28 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

77 Ks. edellä 67–70 kohta.

78 Toisin sanoen kyseessä täytyy olla *concursum debiti et crediti*.

79 Ks. edellä 29 kohta.

laillisesti soveltaa, sillä olisi ollut paremmat edellytykset periä huomattavat maksamatta olevat määrät, tai vaihtoehtoisesti siltä osin kuin se väittää, että vastaavaan lopputulokseen olisi päädytty, jos Italia olisi antanut kansallista lainsäädäntöä, joka mahdollistaa kuittaamisen soveltamisen, vaikka velallisen ja velkojan välillä ei ole suoraa suhdetta, nopeasti ja tehokkaasti, olen samaa mieltä komission kanssa.

85. Kolmanneksi väitteestä, jonka mukaan AGEA keskeytti virheellisesti määrien perinnän, vaikka sen ei olisi tarvinnut tehdä niin,⁸⁰ kysymystä siitä, onko Italia jättänyt noudattamatta jäsenyysvelvoitteitaan, on tutkittava sen tilanteen perusteella, jossa jäsenvaltio oli perustellussa lausunnossa asettanut määräajan päättyessä.⁸¹ Komission vaatimuksissa ei väitetä, että mainittu asiointi jatkui kyseisen päivämäärän jälkeen. Tästä seuraa, ettei tätä väitettä voida ottaa huomioon arvioitaessa Italian tilannetta kyseessä olevan lainsäädännön väitetyn noudattamatta jättämisen osalta.

86. Yksikään edellä 79–85 kohdassa esittämistäni huomautuksista ei kuitenkaan nähdäkseni heikennä olennaisesti komission kanteen perusteltavuutta.

87. Kun asiaa tarkastellaan laajemmassa asiayhteydessä, unionin tuomioistuin on katsonut, että jäsenyysvelvoitteiden noudattamatta jättämistä koskeva menettely on luonteeltaan objektiivinen ja että ”tämä seuraa, että jäsenvaltion on katsottava jättäneen noudattamatta sille – – asetettuja velvoitteita siitä riippumatta, missä laajuudessa ja miten usein syyksi luetut seikat ovat tapahtuneet”.⁸² On myös syytä huomata, että unionin tuomioistuimen mukaan maksua koskevassa lainsäädännössä säädetty määräajat ovat ehdottomia⁸³ ja maksun keräämisen osalta jäsenvaltioiden on noudatettava nykyisin SEU 4 artiklan 3 kohdassa tarkoitettua yleistä huolellisuusvelvollisuutta.⁸⁴

88. Olen jo todennut, että käytettiin maksamatta olevien summien perustana mitä laskutapaa tahansa, on selvää, ettei Italia ollut perinyt huomattavia määriä maksusta perustellussa lausunnossa asetettuun määräaikaan mennessä.⁸⁵ Olen edellä myös katsonut, että Italian esittämät kaksi yleistä puolustautumisperustetta on hylättävä.⁸⁶

89. Avoinna on kuitenkin vielä se, riittääkö jokin Italian esittämistä erityisistä puolustautumisperusteista kanteen hylkäämiseen kokonaan tai osittain. Tarkastelen siten seuraavaksi näitä perusteita.

Italian erityiset puolustautumisperusteet

90. Italia esittää vastineessaan lähinnä neljä perustetta. Ensinnäkin se väittää, ettei komissio ole näyttänyt toteen sen, mitä se nimittää kyseiselle jäsenvaltiolle asetetuksi ”keinoja” koskevaksi velvoitteeksi, noudattamatta jättämistä. Se väittää, ettei pidä arvioida sitä, onko se perinyt maksun kokonaisuudessaan, vaan sitä, onko se pyrkinyt saamaan maksun asianmukaista huolellisuutta noudattaen.

91. Toiseksi se väittää (ehkä hieman yllättäen), ettei ole mahdollista soveltaa valtiontukiasioissa merkityksellistä periaatetta, jonka mukaan jäsenvaltio voidaan vapauttaa unionin lainsäädännön mukaisista velvoitteistaan, jos se pystyy osoittamaan, että perintä on sekä objektiivisesti että absoluuttisesti mahdotonta.

80 Ks. edellä 74 kohta.

81 Ks. edellä 42 kohta.

82 Tuomio 30.1.2003, komissio v. Tanska (C-226/01, EU:C:2003:60, 32 kohta).

83 Tuomio 25.3.2004, Cooperativa Lattepiù ym. (C-231/00, C-303/00 ja C-451/00, EU:C:2004:178, 68 kohta).

84 Tuomio 13.11.2001, Ranska v. komissio (C-277/98, EU:C:2001:603, 40 kohta).

85 Ks. edellä 48 kohta.

86 Ks. edellä 54 ja 57 kohta.

92. Tästä seuraa Italian mukaan, että sen perintämenettelyt ovat koko ajan mukautuneet jatkuvasti muuttuvaan unionin lainsäädäntökehikseen, jota se kuvaa ”monimutkaiseksi ja muuttuvaksi”. Kansalliset oikeudenkäyntimenettelyt ovat noudattaneet samaa ohjenuoraa, ja sekä hallinnon että lainsäätäjän jatkuva työ on ajan mittaan johtanut alalla ilmenneiden vaikeuksien poistamiseen. Maksujärjestelmässä tällä hetkellä perimättä olevien maksujen määrä on vain 21,85 prosenttia kyseisinä vuosina määrättyjen maksujen kokonaismäärästä. Italiaa ei siten voida syyttää vakavasta huolimattomuudesta unionin lainsäädännössä asetettujen velvoitteiden noudattamisessa, kuten komissio tekee.

93. Italia käyttää tarkemmin ottaen huomattavan osan puolustuksestaan maksuun liittyvän unionin ja kansallisen lainsäädännön (kiistatta monimutkaisen) historian kuvaamiseen. Se väittää tältä osin, että unionin tuomioistuin on kahteen otteeseen katsonut Italian kansallisen lainsäädännön vastaavan kulloinkin voimassa olleen unionin lainsäädännön vaatimuksia, nimittäin tuomiossaan Gereken ja Procola⁸⁷ ja tuomiossaan Cooperativa Lattepiù ym.,⁸⁸ jotka kummatkin annettiin vuonna 2004. Italia kiinnittää myös huomiota sen käsityksen mukaan merkittävään parannukseen perinnässä lain nro 119/2003 voimaantulon jälkeen, kun perintävastuu siirrettiin alueille. Samaa ei voida sanoa kuittausmenettelyistä, koska tuottajalla oli kannustin näiden menettelyjen riittauttamiseen tuomioistuimissa. Italia syyttää tästä ”[asiaa koskevan unionin] lainsäädännön selkeyden puutetta”, koska kuittamista koskeva vaatimus sisällytettiin siihen vasta asetuksen N:o 1034/2008 antamisen myötä. Italian mukaan lailla nro 33/2009 tehtiin myös muita parannuksia perintämenettelyn nopeuttamiseksi ja kansallisissa tuomioistuimissa vireille pantavien riita-asioiden hallitsemiseksi, joiden Italian myöntää olleen ”merkittävä este”, etenkin uuden osamaksusuunnitelman ansiosta, joka kyseisellä lailla otettiin käyttöön ja johon osallistumisen edellytyksenä oli oikeudenkäyntimenettelystä luopuminen. Komissio itse kuvaa näiden järjestelyjen onnistumista perustellussa lausunnossaan, jossa viitataan ”varsinaiseen vallankumoukseen hallinnon hyväksi lykkäämisvaiheen osalta”.

94. Kolmanneksi Italia kiinnittää huomiota niiden tapausten suureen osuuteen, joissa perintämenettely on riitautettu kansallisissa tuomioistuimissa ja nämä tuomioistuimet ovat antaneet välitoimimääräyksen maksuvelvollisuuden lykkäämisestä, kunnes riita-asia on ratkaistu. Italian näkemyksen mukaan sitä ei voida syyttää tällaisissa olosuhteissa maksamatta jääneistä määristä.

95. Neljänneksi Italia väittää, ettei päätöstä 2003/530 olisi voitu tehdä, jos Italia olisi jättänyt noudattamatta unionin lainsäädännön mukaisia velvoitteitaan maksun perimiseksi. Toimielimen ei ole mahdollista hyväksyä valtiontukitoimenpidettä, jos jäsenvaltio ei noudata velvoitteitaan.

96. Tarkastelen seuraavaksi näitä puolustautumisperusteita vuorotellen.

97. Ensinnäkin, kun tarkastellaan Italian ”keinoja” koskevasta velvoitteesta esittämiä väitteitä, on totta, että yhteisöjen tuomioistuin katsoi tuomiossa Ranska v. komissio,⁸⁹ että asetuksen N:o 1546/88 19 artiklassa jäsenvaltioille asetettu velvoite varmistaa lisämaksujen periminen oli keinoja, mutta ei tuloksia, koskeva velvoite.⁹⁰ Kyseinen tuomio perustui tietysti lainsäädäntöön, sellaisena kuin se oli voimassa ennen asetuksella N:o 1788/2003, jolla jäsenvaltioille asetettiin uusia velvoitteita maksun suorittamisen osalta, tehtyä uudistusta. Vaikka oletettaisiinkin (todennäköisesti aivan oikein), ettei perintävelvoitteiden keskeinen sisältö muuttunut näiden uudistusten seurauksena,⁹¹ huomautan

87 Tuomio 15.7.2004 (C-459/02, EU:C:2004:454).

88 Tuomio 25.3.2004 (C-231/00, C-303/00 ja C-451/00, EU:C:2004:178).

89 Tuomio 13.11.2001 (C-277/98, EU:C:2001:603).

90 Ks. tuomion 36 kohta.

91 Lisään kattavuuden vuoksi, että asetuksessa N:o 1788/2003 jäsenvaltioille asetettu vaatimus maksaa 99 prosenttia maksusta EMOTR:lle (ks. edellä 12 kohta) ei nähdäkseni muutu jäsenvaltioiden velvoitteeksi periä tämä määrä tuottajilta.

kuitenkin, että keinoja koskeva velvoite on joka tapauksessa merkittävä velvoite. Jos perimättä olevien maksujen määrä olisi jäänyt kiistatta alhaiseksi, Italian puolustautumisperustetta voitaisiin harkita jossain määrin vakavasti. Koska olen edellä esittänyt, että maksamatta oleva määrä on huomattava,⁹² en voi pitää tätä perustetta oikeutettuna.

98. Toiseksi, kun tarkastellaan Italian väitteitä, jotka koskevat (lähinnä) taustalla olevan unionin lainsäädäntörakenteen jatkuvaa muuttumista ja siitä aiheutuneita hallinnollisia ja lainsäädännöllisiä vaikeuksia mukautua niihin, huomautan aluksi, etten pidä tältä osin ohjenuorana kumpakaan Italian väitteidensä tueksi mainitsemää tuomiota. Tuomiossa Gereken ja Procola oli kyse luxemburgilaisen tuomioistuimen esittämästä ennakkoratkaisupyyntöstä, joka koski kyseisen jäsenvaltion maksusta antamaa lainsäädäntöä. Yhteisöjen tuomioistuin totesi siinä, että jäsenvaltio voi antaa yhteisöjen tuomioistuimen syrjiväksi toteaman alkuperäisen lainsäädännön tilalle uutta lainsäädäntöä, jota sovelletaan taannehtivasti tuotantokiintiöiden ylityksiin, jotka ovat tapahtuneet korvatus kansallisen lainsäädännön mukaisen järjestelmän voimassaoloaikana.⁹³ Mainitussa tuomiossa ei ole mitään sellaista, joka tukisi järkevästi Italian esittämää perustetta. Vaikka on niin, että tuomiossa Cooperativa Lattepiù ym.⁹⁴ yhteisöjen tuomioistuin katsoi, että merkityksellisenä ajankohtana Italiassa voimassa ollut lainsäädäntö ei ollut tuolloin sovelletun yhteisön lainsäädännön vastainen, se teki näin sillä perusteella, että jäsenvaltion lainsäädäntö, jossa virheelliset tilakohtaiset viitemäärät korjattiin lisämaksujärjestelmän asianmukaisen täytäntöönpanon varmistamiseksi, on hyväksyttävä. Kyseinen lainsäädäntö oli näin ollen oikeasuhteinen.⁹⁵ Yhteisöjen tuomioistuin ei esittänyt tämän lisäksi sen kaltaisia toteamuksia kuin Italia väittää.

99. Yleisemmällä tasolla on totta, kuten edellä tässä ratkaisuehdotuksessa esitetty maksua koskevan unionin lainsäädännön tausta selvästi osoittaa, että sen historia on ollut kaikkea muuta kuin yksinkertainen. Kuten unionin tuomioistuin on kuitenkin toistuvasti korostanut, jäsenvaltio ei voi sisäisen oikeusjärjestyksensä toimintatapoihin tai tilaan vetoamalla perustella sitä, ettei se ole noudattanut unionin oikeuden mukaisia velvoitteita.⁹⁶ Se, että maksun hallinnointi vaikuttaa osoittautuneen ongelmalliseksi unionin tasolla, ei anna jäsenvaltioille avointa valtakirjaa heikentää sen tehokkuutta kansallisella tasolla.

100. Kolmanneksi on kuitenkin vielä ratkaisematta kysymys siitä, voidaanko jäsenvaltio tämän päätelyn mukaisesti asettaa myös vastuuseen kansallisten tuomioistuintensa tekemistä päätöksistä. Monissa tapauksissa jäsenvaltiot eivät nähdäkseen ole niistä vastuussa. Tuomioistuimethan ovat riippumattomia toimeenpanovallan käyttäjästä. Jäsenvaltiot eivät voi estää yhtä kansalaisistaan käyttämästä oikeussuojakeinoa, jonka hän kokee olevan käytettävissään. On huomautettu, että jäsenyysvelvoitteiden noudattamatta jättämistä koskevan menettelyn aloittamisessa jäsenvaltiota vastaan olisi oltava tässä yhteydessä huomattavan maltillinen.⁹⁷

101. Unionin tuomioistuin on kuitenkin myöntänyt, että tästä yleisestä periaatteesta voi olla poikkeuksia. Jo vuonna 1970 se katsoi, että jäsenvaltion voidaan lähtökohtaisesti todeta jättäneen noudattamatta jäsenyysvelvoitteitaan ”riippumatta siitä, mikä tämän valtion elin on toiminnallaan tai laiminlyönnillään aiheuttanut jäsenyysvelvoitteiden noudattamatta jättämisen, ja vaikka kyseessä on

92 Ks. edellä 48 kohta.

93 Tuomio 15.7.2004, Gereken ja Procola (C-459/02, EU:C:2004:454, 38 kohta).

94 Tuomio 25.3.2004 (C-231/00, C-303/00 ja C-451/00, EU:C:2004:178).

95 Ks. tuomion 80, 84 ja 85 kohta.

96 Ks. mm. tuomio 7.9.2016, komissio v. Kreikka (C-584/14, EU:C:2016:636, 53 kohta). Ks. myös direktiivien täytäntöönpanon yhteydessä tuomio 7.5.2002, komissio v. Alankomaat (C-364/00, EU:C:2002:282, 7–10 kohta), jossa yhteisöjen tuomioistuin hylkäsi Alankomaiden hallituksen väitteet, jotka koskivat sen tietyn toimen täytäntöönpanossa kohtaamia kiistatta huomattavia vaikeuksia. On myös syytä huomauttaa, että kun komissiolta tiedusteltiin istunnossa suhteellista perintäastetta muissa jäsenvaltioissa, komissio vastasi, että markkinointivuosina 2003/2004–2006/2007 perimättä olevien maksujen määrä Alankomaissa oli 0 prosenttia. Tämän perusteella täysimääräisestä perinnästä tulee tavoite, joka on mahdollista saavuttaa. Ks. myös itse kansallisten tuomioistuinten roolista SEUT 267 artiklan yhteydessä julkisasiamies Tizzanon ratkaisuehdotus Lyckeskog, C-99/00, EU:C:2002:108, 60 kohta ja sitä seuraavat kohdat.

97 Ks. tältä osin Timmermans, C. W. A., ”Use of the Infringement Procedure in Cases of Judicial Errors”, *The European Union, an Ongoing Process of Integration*, T.M.C. Asser Press, Haag, 2004, s. 155.

perustuslakien nojalla riippumaton elin”.⁹⁸ Se sovelsi tätä oikeuskäytäntöä tuomiossa komissio v. Italia, jossa se totesi, että Italia oli jättänyt noudattamatta EY:n perustamissopimuksen mukaisia velvoitteitaan, koska kansalliset tuomioistuimet olivat antaneet useita tuomioita, jotka johtivat siihen, että (silloisessa) yhteisön lainsäädännössä säädetyn, yhteisön sääntöjen vastaisesti kannettujen verojen ja maksujen palautetuksi saamista koskevan oikeuden käyttäminen oli joko käytännössä mahdotonta tai suhteettoman vaikeaa. Se totesi, että tältä osin ei voida ottaa huomioon yksittäisiä tai selvästi vähemmistössä olevia tuomioistuinten ratkaisuja ja että kansallisen lainsäädännön on oltava kyllin selvää, jotta varmistettaisiin sen soveltaminen tavalla, joka on sopusoinnussa yhteisön oikeuden kanssa. Mainitun tuomion tuomiolauselman merkittävä. Siinä ei todettu, että Italia oli jättänyt noudattamatta EY:n perustamissopimuksen mukaisia velvoitteitaan kansallisten tuomioistuintensa toimien vuoksi vaan että se oli jättänyt noudattamatta näitä velvoitteita, koska se ei ollut muuttanut kyseessä olevaa kansallista lainsäädäntöä, jota viranomaiset ja huomattava osa tuomioistuimista olivat tulkinneet ja soveltaneet siten, että verovelvolliselle oli suhteettoman vaikeaa saada palautetuksi kyseiset verot ja maksut.⁹⁹

102. Vastaavia periaatteita sovelletaan nähdäkseni käsiteltävässä asiassa. Kansallisten tuomioistuinten ratkaisujen ja niiden suorien seurausten ei pitäisi myötävaikuttaa sen toteamiseen, että jäsenvaltio on jättänyt noudattamatta jäsenyysoikeuksiaan. Kysymys kuuluu pikemminkin: onko jäsenvaltio jättänyt antamatta unionin lainsäädännön täytäntöönpanemiseksi lainsäädäntöä, joka oli alun pitäenkin riittävän selkeää, tai ryhtymättä toimiin kansallisen lainsäädäntönsä muuttamiseksi kansallisen tuomioistuinlaitoksen siitä antamat kielteiset ratkaisut huomioon ottaen? Jos Italian toimintaa maksuun liittyvän lainsäädännön antamisessa ja täytäntöönpanossa arvioidaan tämän perusteella, sen voidaan mielestäni selvästi katsoa epäonnistuneen.

103. Neljänneksi, kun kyse on neuvoston päätöksessä 2003/530 valtiontukitoimenpiteille antamasta hyväksynnästä, on nähdäkseni lähtökohtaisesti oletettava, ettei unionin toimielin koskaan hyväksyisi tietoisesti toimia, joiden osalta jäsenvaltio ei noudata unionin oikeuden mukaisia velvoitteitaan. Italian väite perustuu kuitenkin käsittääkseen siihen oletukseen, että muut unionin toimielimet kuin unionin tuomioistuin voivat toimia (ja tässä tapauksessa toimivat) tuomareina kyseisen jäsenvaltion menettelyn lainmukaisuuden osalta. Asia ei voi olla näin. Tämä tehtävä on varattu yksinomaan unionin tuomioistuimelle. Hylkään näin ollen Italian tätä koskevan väitteen.

104. Tästä nähdäkseni seuraa, ettei yksikään Italian esittämistä erityisistä puolustautumisperusteista voi menestyä.

Oikeudenkäyntikulut

105. Unionin tuomioistuimen työjärjestyksen 138 artiklan 1 kohdan mukaan asianosainen, joka häviää asian, veloitetaan korvaamaan oikeudenkäyntikulut, jos vastapuoli on sitä vaatinut. Koska unionin tuomioistuimen olisi mielestäni hyväksyttävä komission vaatimus, Italia on veloitettava korvaamaan oikeudenkäyntikulut.

Ratkaisuehdotus

106. Kaikkien edellä esitettyjen seikkojen perusteella ehdotan, että unionin tuomioistuin

1) toteaa, että koska Italian tasavalta ei ole huolehtinut

⁹⁸ Ks. tuomio 5.5.1970, komissio v. Belgia (77/69, EU:C:1970:34, 15 kohta).

⁹⁹ Tuomio 9.12.2003, komissio v. Italia (C-129/00, EU:C:2003:656, 32, 33 ja 41 kohta ja tuomiolauselman). Tämä periaate ilmaistaan ytimekkäämmin 8.3.2011 annetussa lausunnossa 1/09 (sopimus yhdistetyn patenttioikeudenkäyntijärjestelmän perustamisesta), EU:C:2011:123, 87 kohta.

- siitä, että kansallisen kiintiön ylittävästä Italian maidontuotannosta maksettava lisämaksu olisi siitä markkinointivuodesta alkaen, jolloin kyseinen lisämaksu otettiin Italiassa tosiasiallisesti käyttöön (1995/1996), viimeiseen markkinointivuoteen, jona Italiassa todettiin ylituotantoa (2008/2009), saakka todella kohdennettu niille yksittäisille tuottajille, jotka olivat myötävaikuttaneet kulloiseenkin ylituotantoon
- ja siitä, että ostaja tai suoramyyntissä tuottaja olisi maksettavan määrän ilmoittamisen jälkeen maksanut maksun määräajassa,
- eikä siitä, että määräajassa maksamatta jäänyt määrä olisi kirjattu rekisteriin ja peritty kyseisiltä ostajilta tai tuottajilta tarpeen vaatiessa ulosottoteitse,

Italian tasavalta ei ole noudattanut kyseisinä markkinointivuosina sovellettavien unionin oikeuden relevanttien säännösten, erityisesti i) maito- ja maitotuotealan lisämaksusta 28.12.1992 annetun neuvoston asetuksen (ETY) N:o 3950/92 1 ja 2 artiklan, ii) maito- ja maitotuotealan maksun vahvistamisesta 29.9.2003 annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 1788/2003 4 artiklan, iii) maatalouden yhteisestä markkinajärjestelystä ja tiettyjä maataloustuotteita koskevista erityissäännöksistä 22.10.2007 annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 1234/2007 79, 80 ja 83 artiklan sekä komission täytäntöönpanoasetusten osalta iv) maito- ja maitotuotealan lisämaksun soveltamista koskevista yksityiskohtaisista säännöistä 9.3.1993 annetun komission asetuksen (ETY) N:o 536/93 7 artiklan, v) asetuksen N:o 3950/92 soveltamista koskevista yksityiskohtaisista säännöistä 9.7.2001 annetun komission asetuksen (EY) N:o 1392/2001 11 artiklan 1 ja 2 kohdan sekä vi) asetuksen N:o 1788/2003 soveltamista koskevista yksityiskohtaisista säännöistä 30.3.2004 annetun komission asetuksen (EY) N:o 595/2004 15 ja 17 artiklan mukaisia velvoitteitaan, ja

- 2) velvoittaa Italian tasavallan korvaamaan oikeudenkäyntikulut.